

BRA TRSTV 2

EVANGELICKÝ ČASOPIS PRO MLÁDEŽ roč. 51/2010

poslechnout, či neposlechnout?

*Autorita učitele
Je nebezpečné milovat!*

*Setkávání dříve a dnes
Dostaneš pěknou čočku*

Úvodník: Jen aby byl poslušný...	Marie Medková	2
Píseň písní: Je nebezpečné milovat!	Tomáš Matějovský	4
Poslechnout, či neposlechnout?:		
• Autorita učitele	Hana Svobodová	5
• Maminka, trenér a učitel; rozhovor	Marie Medková	6
• Na rizika mladej člověk nemyslí; rozhovor	Ester Hubená	7
• anketa - Kdy se vyplatí být neposlušný?		8
Bydlení seniorů ; Projekty Diakonie	Pavel Hanych	10
e!BULVY: Porada zástupců mládeže ze seniorátů!	mm	15
Duchovní povzbuzeníčka: Z osvědčenosti naděje	Marie Medková	16
Církev za hranicemi: EELK	Věra Konečná	17
Když si děda babičku namlouval: Setkávání dříve a dnes	Alžběta Matějovská	18
Bible prochází žaludkem: Dostaneš pěknou čočku...	Klára Schneiderová	19
Strašnické Údolí včel; recenze	Zuzana Praxová	20
Disident Havel; recenze	Ester Hubená	21
An American's view: Christian artifacts in Czech culture	Barb Iverson	20
Všimli jsme si	Olcha Richterová	22
Akce mládeže a kudy na ně	Katka Erdingerová	23

Autor obálky: Poldislař

Ilustrace str. 3: Daniela Toullová

JEN ABY BYL POSLUŠNÝ...

Marie Medková

„Vždyt víš, že každé ráno letí z domu, a je celý den pryč až do noci, a třebaže ho křídélka bolí, druhý den už hned zas letí, jen aby byl poslušný.“

Mantra Broučků a generací našich babiček a dědečků. Poslušnost. Vlastnost, která nám nevoní. Je příbuzná slova „naslouchat“. To znamená: Slyšet, co druhý říká - slyšet, proč to říká - porozumět jeho záměru - přitakat. To vše v průniku. Směřování ke stejnému cíli. Spolupráce.

Poslušnost může být i slepá, davová, bezmyšlenkovitá. Ale je to pak opravdu poslušnost? Stejně automatická, obecná a zaslepená umí být i neposlušnost. Musíme se ptát: Kam nás – ten či onen – vede.

(Ne)posloucháme totiž „koho, co“ - autoritu. Učitel a jeho autorita, to je naše téma. Kterému nasloucháte, a pak navíc přitakáte? Čím si získal respekt a vaši spolupráci? Já nejraději naslouchám „učiteli národů“. Ten píše ve Velké didaktice o spolupráci učitelů a žáků:

„Alfou a omegou naší didaktiky budiž hledat a nacházet takovou metodu, aby učitelé vyučovali méně, žáci se však naučili více, aby ve školách bylo méně shonu, nechuti a marné práce, zato však více pohody, poutavé činnosti a trvalého úspěchu v učení; v křesťanské obci pak aby bylo méně temnoty, zmatku a nesvárů, ale více světla, řádu, míru a pokoje.“

Nebyla by potom poslušnost hračka? ■

Ne, že vás nerespektuju

...mám svoji hlavu, přijdu si na to sama

JE NEBEZPEČNÉ MILOVAT!

Tomáš Matějovský

Píseň písní 5.1.-16

Milý přišel do své zahrady, aby se těšil jejími plody, jedl a pil z jejího bohatství. Zahrada poskytuje jistotu a bezpečí jako země zaslíbená; oplývá medem a mlékem jako ráj (Iz 55,1). V takovém prostředí roste a sílí intimní vztah dvou lidí tak mocně, že se potřebuje sdílet v širším společenství přátel. Radost z prožívané lásky se odráží ve společenství kamarádů. I v lásce platí, že sdílená radost je dvojnásobná. Milá spí. Ale i ve spánku čeká na svého milého. Je stále připravená tvořit společenství...

A on přichází. Volá svoji milou krásnými slovy: sestro má, přítelkyně má, holubice má, má bezúhonná. Stále se opakuje tím slůvkem „má“ dávajíc jasně znát, že je ke své milé připoután pevným poutem lásky. A ona je mu blízká jako rodná sestra; milá jako přítelkyně; čistá a bezúhonná jako holubice. Láska na rozdíl od zamilovaného či erotického poblouznění je pevný vztah dvou lidí, který vytváří pevné společenství, a je naplněním Božího záměru s člověkem, jak o něm čteme ve zprávě o stvoření. (Gn 2, 18-25)

Přestože milý přináší do vztahu požehnání, které je jako rosa skrápějící vyprahlou zemi (Gn 27, 28.39, Ž 133,3), čekající dívka se cítí zaskočena a váhá: „Svlékla jsem šaty, mám je zas oblékat? Umyla jsem si nohy, mám si je zašpinit?“ Už je čas určený pro odpočinek. Je správné porušit řád? Je správné vstát, obléknout se, vzdát se své čistoty a vydat se do tmy, špíny, nejistoty a ohrožení? Má takhle pro lásku k milému riskovat?

Toužebně očekávaný milý je za dveřmi. Ovšem setkání zabrání zastrčená závora. Váhání a vnitřní zápas dívky způso-

bí, že nedojde k setkání. Jen vůně milého ulpí na petlici, aby byla připomínkou jeho blízkosti a zároveň neodolatelnou výzvou k jeho následování. Láska je připravena k zápasu! Dívka nedbá žádného rizika, vyráží do ulic nočního města a je připravena nalézt svého milého za cenu jakékoli oběti. Láska je odvážná, nehledí na sebe, na svou čest, riskuje a nedokáže zůstat pasivní. Jde ven... a překvapivě přichází neúspěch. Strážci městských hradeb se domnívají, že chytili prostitutku. Pro výstrahu, za trest nebo jen z pouhého potěšení ji zbili a zabavili ji závoj. (Ten prostitutka nesmí nosit.) Kdo se vydá cestou lásky, musí být připraven na nepředvídatelná rizika a veliké oběti. Láska je jako nemoc (v.8. „jsem nemocná láskou“). Je tajuplná, spalující a může přivést člověka až do blízkosti samotné smrti. Je nebezpečné milovat!

Jaký je tvůj milý, že ti to všechno stojí za to? Ptají se družky. Proč tolik riskuješ? Milá odpovídá písní, ve které opěvuje jeho tělesnou krásu. (V Písní písní jedině zde, v starověkém orientu velmi zřídka.)

Bílá a červená barva ukazuje, že milý je čerstvý, svěží, plný životní síly a energie. Je podobný králi nebo vojevůdci. Jeho hlava je jako umělecké dílo vyladěné do posledního detailu v černé a bílé barvě. Celé tělo je bez jediné chybičky, krásné na pohled jakoby šlo o sochu z nejdražších materiálů. Ale i nitro („břicho“ – doslova „vnitřnosti“) je krásné, plné citu. Celek je cedrový strom (Ez 31,3). Milý je překrásný a po všech stránkách přitažlivý svým zevnějškem i svým nitrem. Krásný je láskou sdílenou a opěťovanou. Láskou, která jako Boží dar tvoří partnerské společenství a proměňuje i další vztahy. ■

AUTORITA UČITELE

Hana Svobodová

Autorka je ředitelkou a výchovnou poradkyní na Střední zdravotnické škole - Evangelické akademii Brno.

Jako odborná učitelka na střední zdravotnické škole jsem vždy v rámci pracovního úvazku vyučovala odbornou praxi ve zdravotnických zařízeních. Je to výuka dosti specifická, probíhající v reálném prostředí u lůžka nemocného. Nejde pouze o nácvik praktických dovedností a speciálních výkonů, ale i nácvik způsobů jednání a řešení složitých situací, a to za přítomnosti mnoha osob přítomných na oddělení. Studenti se pod vedením odborné učitelky stávají členy pracovního týmu a očekává se od nich nejen šikovnost, ale především spolehlivost – jde o zdraví pacientů. Atmosféru a pracovní návyky ve velké míře ovlivňuje právě odborná učitelka. Mladá ambiciózní učitelka dokázala svým přístupem mnohým z nás podlomit sebevědomí natolik, že jsme se jí báli, vyhýbali jsme se obávaným výkonům a praxe pro nás znamenala velký stres. V následujícím roce nás na praxi převzala vyučující, která byla zásadová, systematická a nekompromisní. My jsme ji hodnotili jako přísnou. Nebylo už možné se některým činnostem vyhýbat, takže se nám podařilo získat zdravou dávku sebevědomí. Ve třetím ročníku jsme absolvovali měsíční praxi v nemocnici, na kterou jsme chodili bez učitelky. Měli jsme dokázat schopnost pracovat samostatně v týmu sestřiček. Jednou nás paní učitelka přišla zkontrolovat. Sledovala nás nenápadně, jak pracujeme, potom si sedla na lavičku na chodbě, založila si ruce a řekla: „Já tady nemám co dělat, vy to zvládáte úplně samy.“ Jednoduchá věta, ale byla to ta nejpůsobivější pochvala, kterou bych od ní očekávala.

Autorita je pojem, který má velmi pestré možnosti interpretace z pohledu nejrůzněj-

ších disciplin a oborů lidské činnosti. Je to pojem, na který má snad každý člověk nějaký názor a vysvětlení. Tím hůře se hledá kompromis a návod na to, jak si autoritu (učitele) získat a udržet.

V dnešní době se diskutuje o tom, že dochází ke krizi ve vnímání autority učitele, na kterou je často pohlíženo jako na utlačující a manipulativní prvek. Za tím často stojí rozvolnění vztahů žáků k učitelům (a naopak). Stále větší důraz je kladen na hodnoty demokracie a svobody, ale v některých případech jsou mylně chápány jako synonyma pro anarchii a destrukci.

Každý učitel si přináší do začátku své pedagogické praxe základ, který určuje míru jeho autority. Je známo, že přirozenou autoritu mají více muži než ženy, osoby s vyšší postavou a jasným, zřetelným hlasem. Také osoby se zdravou dávkou sebevědomí, prokazatelnými vědomostmi a dovednostmi. U učitelů dále hrají roli jeho mravní postoje, způsob života, žebříček hodnot a odborné dovednosti, způsob oblékání, vyjadřovací schopnosti. Proces vytváření a udržení autority učitele není nikdy ukončen. Zkušenosti jsou velmi důležité a je potřeba s nimi pracovat. Každý žák je jedinečnou osobností a proto působení učitele může být chápáno jednotlivými žáky různě a i pohled na učitelovu autoritu se jistě u každého z nich liší. Velmi důležité pro pedagogickou praxi jsou informace o žákovi, jeho schopnostech, sociálním zázemí, plánech do budoucna a životních prioritách.

Často si učitelé kladou otázku, co má vliv na získání autority u žáků? V dnešní době se nemůžeme spoléhat pouze na to, že profese učitele vzbuzuje u veřejnosti autoritu automaticky. Změnami ve společnosti se posunulo společenské postavení učitelské pro-

fese, do značné míry ovlivněné rolí učitele v období totalitního režimu. Čím jsou žáci a studenti starší, tím více si na svých učitelích cení jejich odborných znalostí, srozumitelného a poutavého předávání nových informací, férovosti, schopnosti přiznat vlastní chybu, smyslu pro humor, nadhledu a důslednosti. Jednou ze zásadních chyb, kterou může učitel udělat, je porušení pravidel, která sám vyhlásil. Získání a udržení autority učitele je často obtížné, ale její ztráta naopak velmi snadná.

S autoritou souvisí systém pravidel a řádu, které jsou podmínkou pro přežití sociální skupiny, společnosti, pro rozvoj jedinců a předávání zkušeností. U budoucích zdravotníků a sociálních pracovníků, ke kterým studenty na našich brněnských školách Evangelické akademie připravujeme, tvoří předávání pravidel a zkušeností učitelů jeden ze základních principů vzdělávání a výchovy.

My učitelé jsme obvykle příliš netrpěliví, chceme poznat vliv své autority okamžitě. V mnoha případech zpětnou vazbu učitelova působení zažíváme až po setkání s absolventy, kdy často slyšíme slova ocenění a uvědomění si hodnoty získaných vědomostí a zkušeností učitelů.

Před časem jsem od manžela dostala obrázek, který jsem si pověsila do ředitelny. Na fotografii jsou zachyceny dvě dámy z období 20. let 20. století. Pod obrázkem je napsáno: "Učitelé mají dopoledne pravdu, odpoledne volno." Obrázek není pouhou recesí, ale vyjadřuje neplatnost tohoto dávného postoje k učitelské profesi.

Těžko se hledá návod na to, jak si získat autoritu a udržet si ji. Moje zkušenost mi říká, že má-li učitel své žáky rád, má-li rád svoji práci a dokáže to dát najevo, má připravený prostor pro získávání autority ve třídě. ■

MAMINKA, TRENÉR A UČITEL

odpovídá Filip Dušek

Valach Mgr. Filip Dušek je pedagogem na víceletém gymnáziu v Praze.

Proč se ve škole vyžaduje respekt k autoritě učitele?

Proč poslouchat? Protože se to dělá. Protože učitel je starší člověk. Protože to tak po staletí fungovalo. Když se chci něčemu naučit, budu svého učitele poslouchat. A priori předpokládám, že daný předmět umí. A kdybych ho neposlouchal, prostě se na mě „vybodne“.

Respektování autority učitele je škola pro život. Zkusila jsi někdy žít bez autority? Bez autorit se dostáváme až k bezbřehému relativismu, který ve svém důsledku vede jen a jen k potlačování lidských práv a svobod všech (a nakonec i k úplné stádovosti a totalitě). A což takhle neposlouchat šéfa či nadřízený orgán?

Jak se zkrátka říká: „Maminka, trenér a paní

učitelka mají vždycky pravdu. A když ji nemají, tak platí první věta.“

Vždycky? Nevyplatí se někdy neposlechnout?

Možná. Když jde o člověka, který je nečitelný a nestálý ve svém jednání. Nebo se ukáže, že tomu, co učí, nerozumí. Také když umí jen křičet a zapomíná, že všichni jsme lidé, kteří si s sebou neseme své životy i s jejich trápeními.

A kde se bere v žácích neposlušnost vůči učitelům?

V rodině. Poslouchejte si učitele, o němž vám rodiče pořád říkají: „Je to blbec a našemu broučkovi nerozumí“. Také příliš liberální výchova vede k růstu dětí-pánů, kteří „přece nikoho nebudou poslouchat“. Každý pokračování na straně 9:

NA RIZIKA MLADEJ ČLOVĚK NEMYSLÍ

Ester Hubená

Autorita je vždy snadno zneužitelná, za minulého režimu se to však stávalo běžně. Už na základních a středních školách vás „označovali“ podle toho, z jaké rodiny jste pocházeli. Na vysokých školách se vyhazovalo a obzvláště Komenského evangelická bohoslovecká fakulta (KEBF – dnes ETF) byla pod neustálým politickým tlakem. To se zhoršilo zvláště za normalizace, kdy vedení fakulty vystupovalo výrazně prokomunisticky a s jeho souhlasem docházelo k vylučování „neposlušných“ studentů. Mezi nimi byla i farářka Věra Pleskotová (tehdy Matulová), která v roce 1974 spolupodepsala petici na podporu farářů, jimž byl odebrán souhlas k vykonávání duchovenské činnosti.

kým tlakem. To se zhoršilo zvláště za normalizace, kdy vedení fakulty vystupovalo výrazně prokomunisticky a s jeho souhlasem docházelo k vylučování „neposlušných“ studentů. Mezi nimi byla i farářka Věra Pleskotová (tehdy Matulová), která v roce 1974 spolupodepsala petici na podporu farářů, jimž byl odebrán souhlas k vykonávání duchovenské činnosti.

Jak by podle vás měl vypadat učitel – přirozená autorita?

Tak to, myslím, všichni vědí, ale (skoro) nikdo to neumí. Vlastní objevnou definici nemám. Snad jen zkušenost: nejhorší byla vždy s těmi, kteří si nárokovali nadpřirozenou autoritu.

Co bylo impulsem k tomu, že jste se rozhodla podepsat petici za faráře, jimž bylo zakázáno vykonávat své povolání? Uvažovala jste o rizicích, která vám podpis přináší?

Některé z farářů potrefených odnětím státního souhlasu (který byl podmínkou k vykonávání duchovenské služby), jsem znala a vážila si jejich práce. Přišlo mi zcela přirozené připojit se ke znepokojení některých studentů nad represivním postupem příslušných úřadů. Na rizika mladej člověk nemyslí.

Přemlouvali vás, abyste svůj podpis odvolala?

Vzpomínám si na sezení před komisí složenou z učitelů fakulty, kam byli postupně zváni všichni signatáři. Pro mě překvapivým výsledkem pohovoru bylo označení pěti zatvzelených, kteří byli pak fakultou exemplárně potrestáni vyloučením (na různou dobu) ze studia. (Já jen na rok.)

Co ostatní spolužáci? Jaký byl postoj těch, kteří nepodepsali petici?

To jsem věru nezkoumala. Zato si pamatuju, že signatářka Lydie Mamulová považovala za potupu, že nebyla shledána hodna vyhození.

Jaké pro vás byly důsledky podpisu petice?

Poněkud skličující osobní zkušenost s represí ze strany fakulty a jejich učitelů jsem tehdy vnímala jako nespravedlnost, ale nikoli neštěstí. Musela jsem, pravda, opustit seminář v Jirchářích (bohoslovecká kolej) a najít si práci, ale na roční působení v divadle Ateliér (dnes Ypsilonka ve Spálené ulici) v roli uklízečky vzpomínám ráda (zejména na účinkování Evy Olmerové a pánů Vodňanského a Skoumala). Po roce jsem se směla vrátit na fakultu a dostudovat. Po určitých potížích se získáním státního souhlasu jsem nastoupila do církevní služby.

Po revoluci jsem obdržela od rehabilitační komise KEBF dopis, v němž se fakulta omlouvá a přiznává, že na mě po studiu sama vypracovala posudek, kterým mě nedoporučila k udělení státního souhlasu pro práci, pro kterou mě připravovala. Přiznávám - to byl zásah. Nevěděla jsem to a nechtěla jsem to vědět. Svých učitelů jsem si chtěla vážít. K čertu s tou přiznanou pravdou!

Od té doby jsem pokročila jen o krůček: zklamání, nespokojenost a stud ze selhání autorit je mor. Některé věci je třeba vydržet. Například církev. ■

KDY SE VYPLATÍ BÝT NEPOSLUŠNÝ?

Denisa Dohányosová,
koordinátorka níz-
koprahových programů
YMCA Praha o.s.

Když to člověku velí svědomí.

Ivo Mareš,
farář ČCE v Praze na
Smíchově

No právě. Neposlušnost, vzpoura či rebelství může být v určitých případech nutností a v jiných jen trapnou pózou. Já bych byl neposlušný, když jde o velkou věc. U malicherností se klidně podřídím. Ale jak poznat, kdy jde o malichernost a kdy už jde o hodně?

Zdeněk Susa, lékař

Jak kdy. U malých dětí je dobré, když jsou poslušné; nemohou mnohdy samy odhadnout, do jakého nebezpečí se vrhají, když neposlechnou. Dospívající lidé poslouchají neradi. Pokud si ale z neposlušnosti udělají zásadní program, prokazují jen svou nezralost. Zralý člověk chápe, že pro dobrý chod každého společenství je nutné některé příkazy respektovat. O problematických příkazech máme umět diskutovat. A příkazy, které jsou proti svědomí, máme dokázat klidně a zdůvodněně odmítnout. Říct „dávabli ne“, to se vyplatí!

Pavel Kašpar,
farář, člen synodní rady

To je hrozně komplikované a hodně situační. V zásadě platí: více sluší poslouchat Boha než lidi. Docela mi to vycházelo, ale po lidsku se to nevyplatí, člověk na tom moc nevydělá. Ale, žel, otázka je docela rozstřená, nevím přesně, co tím tazatel/a myslel/a, -ve vztahu ke komu být poslušný...

Lister,
3. technik kosmické lodi
Červený trpaslík

Pořád. Jsem svůj pán. A krom toho to děsně vytáčí Rimmera. Mě naopak vytáčí Kryton s tou svojí poslušností. Víte co dalo práce ho naučit lhát? Ale dokázal jsem to. Dokonce i Rimmerovi umí nadávat.

Klára Šimková, písničkářka

Pokud se nemusím stydět sama před sebou a před Bohem, jsem svobodný člověk.

Ondřej Semotán,
student zahradní architektury,
hkkfilm.eu

Ono neposlušný znamená neposlechnout něco, někoho, co je nad námi a čím bychom se řídit za normálních okolností měli. Pakliže je to nad námi nesmysl a paradox a že je jich tady na světě husto (v lidské společnosti), často znamená být neposlušný jen prosté tvrzení vlastního názoru, ale mít svůj názor se vyplatí.

Vyplatí se to tehdy, když si myslíme, že jsou pravidla, která porušujeme, nastaveny nesprávně a shodneme se na tom s ostatními rozumnými lidmi kolem sebe, kterým věříme (to abychom si ověřili, že náš úsudek není špatný). Také je dobré to neuposlechnutí déle promyslet (tím zajistíme to, že nebude naše rozhodnutí unáhlené)
muž, 24

Napadá mě, že pro ideály, ale to je hodně relativní. Myslím, že je třeba si uvědomit, zda tím, že poslechnu nějaký nesmyslný příkaz, neztratím něco ze své přirozené důstojnosti. Že zbytečně neponížím sama sebe ani jiné.
žena, 20

Myslím, že je důležité být neposlušný ve špatných dobách. Třeba kdyby v době komunismu byli všichni poslušní, tak bys tuto anketu možná ani nedělala.
muž, 18

Otázka příště: „Co dělat, když mi farář nesedí?“

Odpovědi na adresu: bratrstvo@evangnet.cz s předmětem VOX POPULI do 20. 2. 2010

pokračování ze strany 6:

dětský psycholog vy potvrdil, že dítě potřebuje ke svému zdravému vývoji i mantinely svého chování.

Mnoho dětí svůj vzdor vůči jakékoliv autoritě jen zkouší. Tu je moc dobré jim dát přesnou hranici. Jako rodič přece nenechám své dítě lézt po lustru a ještě ho nepochválím za to, jak je obratné. Z vlastní zkušenosti nemám pocit, že by o můj dětský zadek zložené vařečky byly na újmu mému citovému životu a vztahu k rodičům.

A problematika autority pramení též z pozic dětí v rodině. Když rodiče nejprve budují kariéru, a pak mají děti, tak se nediv, že své potomky v pubertě nezvládají. Vždyť by ve svém věku už mohli mít vnoučata. A nebo děti z rozvedených rodin, kde si rodič dítě ve všem předchází. Byť tyto děti paradoxně v mnohých učitelích vidí tu ztracenou rodičovskou autoritu. Ve své třídě mám příklady obou.

Setkal ses někdy s větším útokem na svou autoritu?

Od malých dětí u nás ve škole nevídám útoky na učitelskou autoritu, pokud se učitel sám umí postavit k žákům přísně. Problémem jsou starší, kteří už s učiteli někdy spolupracovali na nějaké akci nebo projek-

tu - ti si pak občas myslí, že si mohou dovolit i více. A pak nastane buď konflikt, kdy učitel jednoznačně určí hranice, nebo dovolí, aby s ním bylo vláčeno.

A jak si buduješ pověst „učitele-autority“?

Prostě důsledně nutím lidi ve svém okolí dodržovat pravidla a neustále jim je připomínám. Pak umím taky dost a účinně zařvat. Pro mnohá děcka (aspoň v Praze) je postava učitele-muže už sama o sobě autoritou. Mám zkušenost, že u adolescentů mnohdy vzbuzuje respekt odbornost a rozhled učitele jen o málo staršího, než jsou oni sami. Důležitá je určitě jistá otevřenost, umění naslouchat. Ale zároveň umění nechat si i své soukromí. A jak říkám, prosazovat řád a pořádek. Když dá člověk dětem najevo, že je má rád a respektuje je, a přitom má ve výuce jasný řád, tak studenti vycítí autoritu a možná i pocit bezpečí. Je to takový nesmírně těžký celoživotní balanc mezi pozicí kamarád a policajt. Přirozená bázeň před učitelem vzniká asi tak jako u Boha - je přeci taky žárlivě milující.

Co se mi líbilo, když se člověk mohl zapojit do petic, do společenského dění. Přidáš se do skupiny, získáváš informace a můžeš pozitivně ovlivnit vztahy ve společnosti. ■

BYDLENÍ SENIORŮ

Pavel Hanych

Myslete už dnes na to, jak budete bydlet za 20, 30, 50 let? Mezi tváře Diakonie ČČE patří také tváře vrásčité. Senioři se počítají ke skupinám, kterým Diakonie pomáhá v různých zařízeních po celé zemi. Nadto ovšem také připravuje projekty, které souvisí se seniory a fenoménem stárnutí a stáří. Snad proto, aby na taková témata společnost nezapomínala. Snad také proto, aby bylo zřejmé, že „stáří je naše budoucnost“ a abychom se s ním už od mládí učili dobře zacházet. Toho se týká i projekt, který představujeme: Bydlení seniorů.

Jak bydlí senioři ve vaší rodině, v sousedství, ve sboru? Jak se po bytě pohybují? Kolik schodů musí denně vyjít? Mají plynové vařiče? Vysoké prahy? Kolik z nich je závislých na pomoci druhých jen pro nepřekonatelné překážky ve svém obydlí? Kolik z nich už kvůli tomu muselo svůj domov opustit?

V prvních týdnech roku 2010 Diakonie zpracovává výstupy z projektu Bydlení seniorů, který chce tyto a podobné otázky s jistou naléhavostí položit každému z nás. V rámci projektu bylo provedeno šetření v šesti stovkách domácností, kde žijí senioři nad 65 let. Bylo kupř. zjištěno, že přes 40% respondentů nemá v docházkové vzdálenosti obchody s domácími potřebami, drogerii apod., pro 31% lidí je problematická dostupnost zdravotnického zařízení. 44% musí přecházet rušnou silnici, kde není dobře označen přechod. V 70% domácností seniorů nejsou dobře označeny schody. Bezbariérový přístup má pouhá pětina dotázaných, naopak, 85% naráží v bytech na prahy a různé další překážky. Pouhá 4% respondentů mají nějaké vybavení pro tísňové volání (naproti tomu mobilní telefon používá už 73%). Co s tím?

Stát mnoho neudělá. Žádné z dotázaných ministerstev (MMR, MPSV, MZ) nemá „páky“ pro nějaká systémová řešení, podobně města a obce. Přáním Diakonie je, aby existovalo alespoň jisté poradenství v oblas-

ti bezpečného bydlení, ideálně v kompetenční obecních úřadů. Tam by bylo možné se s důvěrou obrátit o radu i praktickou pomoc. S tím jde ruku v ruce i vnímavost těch, kdo do bytů za seniory přicházejí.

Zatím je to však na každém z nás. A to i tehdy (a právě tehdy), když naše vlastní stáří je ještě v nedohlednu. Demografický vývoj ovšem ukazuje, že v roce 2050 budou senioři nad 65 let tvořit skoro třetinu všech obyvatel a brzy bude žít v naší zemi více než milión seniorů ve věku nad 80 let.

Zkuste se zeptat už dnes ve svém sboru nebo okolí, co by se dalo udělat pro ty seniory, kteří se možná zdráhají sami o pomoc požádat. Můžete také využít nabídky diakonického projektu Bydlení seniorů a nechat si o stáří a bydlení seniorů vyprávět. Třeba prostřednictvím zajímavého dokumentárního filmu, který byl pro tento účel natočen. Třeba prostřednictvím brožury O bydlení seniorů, kterou Diakonie vydává. A třeba také přípravou celého tematického programu ve sboru, na mládeži nebo na seniorátních dnech, kterou Vám odborníci z Diakonie atraktivní formou zajistí.

Bude to osvěžující změna v dnešním mediálním světě, kdy „mladým patří svět“ (Mirek Dušín by se divil, jak se dá tahle myšlenka téměř zneužít) a kdy „in“ jsou zářivé bílé úsměvy mladých lidí. Navíc - seniorská témata jsou možná zajímavější, než jste si mysleli!

Kontakty: Eva Grollová (grollova@diakoniece.cz), Hana Janečková (janeckova@diakoniece.cz) ■

MŮŽEŠ ZMĚNIT SVĚT...

ŽIVOT JAKO KNIHA

v duchu SOR připravila Marie Medková

List vedoucího

Chci, aby mým životem vznikla dobrá kniha

Pomůcky: pracovní listy; tužky tří barev; Bible

Cíl: Paralela života druhého (Rút) a mého. Hledání souvislostí. Pohled do vlastní budoucnosti.

Časová náročnost: 1-1,5 hodiny

Postup: Vyberte vhodné prostředí (sedací kout, čajovna, deka a trávník,...), kde je příjemné sedět, aby se vytvořila klidná atmosféra pro poslech. Nespěchejte.

Je přínosné se předem domluvit se čtenáři, aby si příběh Rút doma nahlas přečetli. Trénink čtení se projeví na plynulosti a důstojnosti přednesu.

Uvedení do tématu: Kdyby byl můj život kniha – jaká by měla být? Jak bych chtěl/a, aby vypadala, obsahovala, co by se v ní druzí dočetli? Přečteme si teď jednu knihu života. Je to kniha života mladé ženy. Její jméno je Rút.

Přečtěte si nahlas knihu Rút, od začátku až do konce. Ideální je rozdělit četbu mezi čtyři čtenáře.

Na časovou osu zakreslete významné okamžiky života Rút.

Otázky k textu:

Které významné okamžiky v životě zapříčinila ona sama?

Jak jinak se mohla na různých místech svého příběhu rozhodnout?

Co se od Rút můžu naučit (vlastnost)?

Co se můžu naučit z příběhu Rút?

Účastníci nechtě vyznačí na škálách (viz pracovní listy) křížkem, kde se – podle vás – nachází příběh Rút. Jaká kniha to je, když v ní druzí začnou číst? Jaký je to příběh? Co přináší lidem okolo?

Účastníci nechtě vyznačí na škálách křížkem, kde se nachází jejich vlastní příběh, a po té, kde by chtěli, aby se nacházel.

Modlitba: Pane, ty víš, kde se cítíme být a kam míříme. Prosíme tě, pojď s námi. Potřebujeme trpělivost, abych se nezalekli neúspěchů. Potřebujeme vytrvalost, aby nás to snažení nepřestávalo bavit. Potřebujeme víru, aby nám udržela oči na cíli. Potřebujeme pokoru, abychom tě prosili o sílu, když se nám nedostává. Děkujeme za tvé vedení, děkujeme za tvou přítomnost. Chceme být knihou, kterou je radost číst. Amen

Na doma: Přemýšlej, co bys mohl dělat ve svém životě jinak a lépe.

Literatura k biblickému textu: Po boku Rút, Jarda Pechar, Bratrstvo 1-8/2008

Program byl inspirován učebnicí Strategie osobnostního rozvoje

Časová osa života Rút

Zakresli křížek do stupnice:

zelený – jaká kniha je Rutčín život
modrý – jaká kniha je můj život teď
červený – jaký bych chtěl/a, aby můj život byl

I. Jaká kniha to je/bude, když v ní druzí začnou číst?

Dobrá	-----	špatná
Umělecká	-----	fádní
Čtivá	-----	bez čtenářů

II. Jaký je příběh?

Nudný	-----	vzrušující
Odstrašující	-----	inspirující
Pohodový	-----	stresující
Zapamatovatelný	-----	nezajímavý

III. Co přináší/má přinést lidem okolo?

Lásku	-----	nelásku
Přijetí	-----	odmítání
Podporu	-----	nezájem
Krásu	-----	nesoulad
Pomoc	-----	lhostejnost

INSTANTNÍ PROGRAMY

PŘÍBĚH MÉHO ŽIVOTA

v duchu SOR připravila Marie Medková

Chci, aby mým životem vznikla dobrá kniha – Muž, který sázel stromy

Pomůcky: pracovní listy; psací potřeby; list s plným zněním citátů; kniha/film Muž, který sázel stromy (1987, 30 min) ; promítací technika

Časová náročnost: 1,5 – 2 hodiny

Úvod do tématu: Každý člověk je vlastně jako spisovatel a jeho život kniha. Možná si řekneš: „Ale spisovatel si může psát, co ho napadne!“ I ty můžeš ovlivnit, co bude napsáno v knize tvého života. Každý se podílí na psaní svého života – ať chce nebo nechce. Proto se potřebuješ naučit psát příběh svého života dobře.

Samostatná práce: Rozdejte účastníkům pracovní listy (jednotlivcům nebo do dvojice) a nechte je doplnit citáty podle sebe, aniž by znali jejich skutečnou podobu. Až budou účastníci hotovi, přečtete/nechte přečíst původní citáty.

Plné znění citátů:

„Lidé zažívají jen tolik štěstí, kolik sami sobě dovolí.“ Abraham Lincoln

(Most people are about as happy as they make up their minds to be.)

„Všichni jsme andělé jen s jedním křídlem. A můžeme létat jen tehdy, podpíráme-li je-

den druhého/abychom vzlétli, musíme se obejmout.“ Luciano de Crescenzo

(Siamo angeli con un'ala soltanto e possiamo volare solo restando abbracciati.)

Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří. Ef 5,15

Dobrý boj jsem bojoval, běh dokončil, víru zachoval. 2.Tim 4,7

Porovnejte svá zakončení vět s citáty.

V čem se liší/ co mají společného?

Jaké je společné téma citátů?

Kdybyste měli všechny citáty zveřejnit, třeba na internetu, jaký byste nad ně dali nadpis?

Úvod k filmu: Spisovatelův příběh má hranice v kulisách, které si autor určí. Ty žiješ v hranicích podle svého prostředí, rodiny, vzdělání, atd. Můžeš své hranice posouvat, a tak měnit svět.

Se změnou světa začni u sebe. Jsi přece součástí světa. Když měníš sebe, proměňuješ už částku světa, a taky své okolí a lidi, se kterými žiješ.

Podívejte se společně na film „Muž, který sázel stromy“. Po shlédnutí filmu zařadte přestávku.

Po přestávce se vraťte k filmu rozhovorem nad otázkami. Nechte účastníkům čas odpovědět si na otázky na pracovním listě, potom pomocí otázek o filmu mluvit.

Na doma: Přemýšlej, co bys chtěl/a ve svém životě změnit. Co bys mohl/a dělat jinak a lépe.

Pracovní listy:

Lidé zažijí jen tolik štěstí,

.....

Všichni jsme andělé jen s jedním křídlem,

.....

Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste

.....

Dobrý boj jsem bojoval, běh,

víru.....

Jak bys popsal pastýře z filmu?

.....

Co ho vedlo k tomu, aby sázel stromy?

.....

Proč stromy sázel?

.....

Jak dlouho stromy sázel?

.....

Čeho dosáhl?

.....

Jaké vlastnosti potřeboval, aby toho dosáhl?

.....

Co myslel vypravěčův přítel, když řekl: pastýř našel způsob, jak být šťastný?

.....

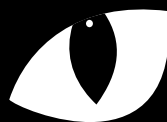
Dělám něco, co se dá přirovnat k práci toho pastýře?

.....

Čím bych se mu chtěl/a podobat? Co bych se od něj mohl/a naučit?

.....

ŠPEKY Z PORADY

Miriam Richterová byla označena za sběratelku funkcí!

Farářka mládeže neobjednala bagety pro vegetariány!

Marcel Kříž byl na vojně jen tři dny!

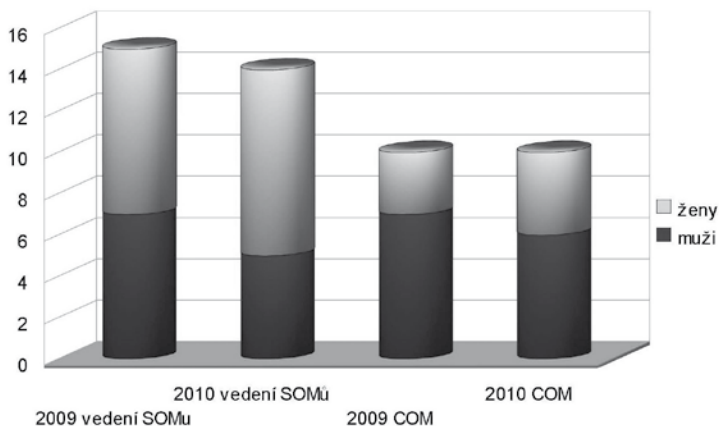
Čáslavští občané si nejsou jisti, kdo je to evangelík!

PORADA ZÁSTUPCŮ MLÁDEŽE ZE SENIORÁTŮ!

Evangelíkovy Bulvy byly u toho!

NAD MLÁDEŽÍ PANUJÍ ŽENY!

Na tuto skutečnost poukázal Tomáš Groll, dnes již bývalý předseda COMu*, výborný pozorovatel. Čtrnáct našich odborů vedou z 2/3 ženy, a to nemluvíme o šedých eminencích.

Stoupající tendence v růstu počtu žen ve vedoucích funkcích je na grafu zřejmá. Kéž by nám rostly i duchovně!

Ovlivňuje tento stav programové složení akcí a dlouhodobé plánování? Dochází se ženám na tato prominentní místa plánovitě? Ženy se začaly více prosazovat i v COMu. Proto nezbyvá než doufat, že si ženy neodsouhlasí vnitřní směrnice, které by zamezily přístupu mužů do SOMu* a COMu úplně. Hlasovací potenciál na to mají.

*celocírkevní odbor mládeže

*seniorátní odbor mládeže

Z OSVĚDČENOSTI NADĚJE

Marie Medková

Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží. A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. Římanům 5, 1-4

Vzpomeň si, kdy jsi šel naposledy na výlet krajinou, kterou jsi moc neznal. Polní cesta podél lesa, možná trochu do kopce, nevíš, co je vlastně za zatáčkou, ale znáš směr a držíš se cesty. Koukneš se do mapy a určíš si nejbližší bod, ke kterému dojdeš, a třeba si tam odpočineš. Není to úplný cíl, jen zastávka. Dílčí cíl.

foto: Marie Medková

Podobně se to má s nadějí. Jdeš po neznámých cestách života. Ne, že by tudy nikdy nikdo nešel. Ale ty jsi tu poprvé. Víš, že někde před tebou je cíl. K němu směřuješ. Boží sláva. Boží pokoj. Bůh. Křesťanova naděje tím směrem vyráží každý den. Protože jsi ho nikdy neviděl, tak si ho představuješ jen matně. Ale hodně jsi o něm slyšel a něco i četli. Vždycky se vynoří nová událost, nové rozhodnutí, nový cíl, ke kterému namíříš své kroky, svou naději. A tak vlastně posiluješ a tvaruješ svou naději. Jednáním, snášením, modlitbou.

O naději mluvil krásně Václav Havel v novoročním projevu (1995):

Naděje není jednou daný projekt, podle kterého pak už jen bezstarostně žijeme a pracujeme. Musíme ji trvale hledat, tvořit, formulovat a pěstovat. I naděje je práce. Práce možná obtížná, ale přesto stokrát radostnější, než život bez ní, pro který má čeština výstižné slovo živoření. ■

kostel v Tartu

Estonská evangelická luterská církev

EELK představuje vůbec nejrozšířenější církev v Estonsku. Hlásí se k ní 920 000 členů z celkového počtu 1,5 milionu obyvatel. Samozřejmě – ne všichni jsou aktivně praktikující, průměrně na bohoslužby chodí 5-20% všech zapsaných. EELK má celkem 165 sborů, dále pak 3 sbory se nacházejí v Rusku.

Myšlenky luterské reformace přišly do Estonska v 16. století, v roce 1524 jsou zdokumentovány první luterské bohoslužby vedené v estonském jazyce. Z luterských

tradic vychází i EELK, která byla založena 31. 5. 1917, kdy se konal ustavující církevní kongres EELK v Tartu. Pastor Villem Eisenschmidt na něm kázal na 31. a 32. verš z Janova evangelia: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mámi učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ Jeho kázání vyjadřovalo silnou touhu po svobodě pocíťovanou celým estonským národem. Během druhé světové války bylo Estonsko obsazeno ruskými vojsky a velká část obyvatelstva odvečena na Sibiř, odkud se většinou nevrátila. Další utekli do jiných zemí, kde si založili vlastní sbory.

Církevní uspořádání je velice podobné naší ČCE: v čele stojí Peapiiskop Andres Põder. Estonsko je rozděleno do 12 seniorátů („praostkonda“) a každý má svého seniora. Také sborový život je podobný. V neděli jsou bohoslužby a pro děti nedělní škola, v kostele se vyučuje náboženství, konají se přípravy konfirmandů a různá další setkávání. Mládež má své mládežnické faráře a jednou za rok v létě pořádá týdenní „Tábor mládeže“, na který přijíždějí i Norové a Němci. Téměř v každém kostele je aktivní pěvecký sbor – zpívat ve sboru je pro Estonce jako pít pivo pro Čecha – taková národní vlastnost. ■

den Díkůvzdání

interier kostela v Tartu

SETKÁVÁNÍ DŘÍVE A DNES...

Alžběta Matějovská

„Není nutno mladé lidi čínskou zdí oddělovati od sebe. Nechť se učí mezi sebou beze škody stýkati. Každá jiná příležitost by byla lepší nežli jsou taneční síně. Ale dokud nemáme vhodnějších prostředků ku zjednání vzájemného ušlechtilějšího styku, dotud bude marno proti tancům bojovat.“ Nejsnáze jste se ještě před sto lety setkali s druhým pohlavím na plesu. Ale tam vás oba přísnýma očima sledovali rodiče. Žádné tělo na tělo a žádné vyzývavé pohledy! Pravým erotickým vyžitím bylo zahlédnutí dívčího kotníčku nebo letmý dotyk. Při pomýšlení na sex každá správně vychovaná

dívka musela omdlít.

Dalším místem setkání náctiletých byly „odpolední čaje“. Něco jako diskotéka. Ale představte si jinou hudbu, čaj místo alkoholu a společenské chování místo „řádění“. Ale ani tam nemohla jít dívka sama. Starší sestra nebo jiný doprovod ji chránil před příliš osobním, necudným nebo dokonce vulgárním chováním tvorů mužského pohlaví. Prostě takovou atmosféru si dnes neumíme představit. Když jdu randit, tak jen se svým klukem a děláme si, co chceme. Rodiče nerodiče, okolí nekolí. Nejsme vázání žádným společenským kódexem. Je to dobře, nebo ne?

A teď o škole: Jak je to fajn, když milý/milá chodí na stejnou školu a my se s ním/můžeme setkávat každou přestávku! Dělíme si svačiny, spolu kritizujeme učitele a hlavně jsme si nablízku. Ale i tomu se dřív společnost velmi bránila. Děti chodily do oddělených škol. Zkrátka: žádný kontakt!

Ale i tehdy k sobě dokázali mladí lidé nalézt cestu. Možná je mnoho překážek vedlo k tomu, že si opravdu vážili každé vteřiny strávené spolu. Bylo to lepší dříve nebo dnes? ■

božský vtipy

e-ma me-le mák.
u-či-te-li se ne-od-po-ru-je.
má-ma má mi-su.
u-či-tel-ku ne-bi-jem.
pe-pa nůž ne-chá do-ma.
e-ma ta-ky.
jé, to je pri-ma.

Věřím, drahá kolegyně,
že s tím novým slabikářem
kázeň už nebude problémem.

DT/TG

DOSTANEŠ PĚKNOU ČOČKU...

Klára Schneiderová

...pravil Jákob bráškoví a bylo zaděláno nejen na pořádnou dědičnou lapálii, ale hlavně na jeden z prvních biblicky zdokumentovaných případů, kdy byly v rámci primogenerniturních čachrů kdo s koho použity gastronomické zbraně. Inu, nejen láska, ale i čočka je někdy mocná čarodějka – táborníci s citlivými nosy by mohli vyprávět. A starší Izákův syn taky. Prvorozenectví může zkrátka leckdy projít žaludkem, než bys řekl „Ezau“ a zmizet rychleji než pára nad Jákobovým luštěninovým kotlíkem. Co teď? Nezbyvá než se pokusit mazaného kuchtíka napodobit; ostatně novoroční tradici pojídání čočkového eintopfu s vidinou zbohatnutí nám tu naši předkové nejspíš nezanechali čistě náhodně. Pověra je ale pověra a peněžní hodnota čočky je sice nerozluštěnitelná, ale bohatě ji strčí do kapsy ta nutriční: trojlístek vitaminů B, A i H doplňu-

je draslík, hořčík, fosfor i vápník, síra, železo, měď, zinek, sodík, selen a nikl; zkrátka hotová tabulka prvků, i pan Mendělejev by měl radost. On ten Ezau možná dobře věděl, co dělá a co má člověk zhltnout, když je „znaven až k smrti“. Však se taky čočka v současnosti doporučuje všem rekonvalescentům a sportovcům. Na její červené „edomské“ odrůdě si ostatně pochutnávají všichni činatorodí nomádi a beduíni od magrebského Atlasu až po sinajskou poušť dodnes. Polévku rudohnědou jako tamní krajina si dochucují cibulí, proklatě silným římským kmínem i čerstvým citronem; snad přitom vzpomínají i na slzy svého dávného předka a hořko-kyselou příchuť, kterou tenhle sourozenecký jídelně-nástupnický podfuk měl. Kdoví. Jedno je ale jisté: dostanete-li od někoho čočku, je to vždycky výživné. ■

kalichovka

Zjistila jsem, že lidé zapomenou, co jsi řekla nebo co jsi udělala, ale nikdy nezapomenou,... (tajenka).

Maya Angelou (1928), bojovnice za lidská práva

H	O	B	O	J	E	J	A	B	A	D	D	O	N	A	E	O	N
O	P	E	R	E	T	A	K	R	O	A	R	E	V	O	L	U	P
R	S	E	E	M	A	Y	A	A	N	G	E	L	O	U	O	K	K
A	P	O	P	Í	L	E	K	T	A	H	O	M	A	M	K	O	V
S	A	L	O	M	E	Ů	E	R	N	L	A	T	A	O	O	M	I
Ý	Á	T	A	A	N	O	Ů	S	T	Í	D	L	Á	R	U	K	
Č	M	C	B	T	T	P	U	T	I	F	A	R	A	B	Í	N	E
E	Y	Ě	Í	C	A	F	Í	V	K	Š	R	N	A	C	I	I	S
K	S	U	I	L	É	N	R	O	K	T	O	A	A	C	H	T	Í
I	L	L	I	K	E	R	E	N	H	A	P	Ů	K	H	I	A	A

MAYA	JEMÍMA	RABÍN
ANGELOU	PLATAN	CÍLE
BRATRSTVO	PORADA	FRAK
KERENHAPŮK	ROKOLE	HANA
KORNÉLIUS	SALOME	HORA
KOMUNITA	TABITA	MOAB
ŠALAMOUN	TAHOMA	MYSL
ABADDON	TALENT	PERO
OPERETA	ANTIK	PLÁČ
POPÍLEK	DANTE	PÚRA
PULOVER	DRACI	ÚPAL
PUTIFAR	KESIA	ÚSTÍ
BOGOTA	KÉFUS	NOE
HALACHA	KYTLE	
HOBOJE	SÝČEK	

STRAŠNICKÉ ÚDOLÍ VČEL

Zuzana Praxová

Údolí včel Vladimír Körner napsal nejprve jako filmový scénář. V roce 1975 ho zpracoval do románové podoby a právě z ní čerpala režisérka Strašnického divadla v Praze Eva Bergerová při převedení příběhu na jeviště. Hra vypráví o hledání životního štěstí, a ačkoli se odehrává v dávném středověku, na aktuálnosti tématu jí to neubírá.

Mladý Ondřej z Vlkova (Jan Zadražil) je svým otcem (Jan Skopeček), který se nedávno oženil s mladou Lenorou (Ljuba Krbová), poslán do křížáckého řádu. Oddávání se modlitbám, přísná pravidla a řád života na hradě ho neuspokojují, a proto stále víc a víc touží po návratu do rodného Údolí včel. Na hradě potkává také nového přítele a průvodce životem Armina (Jan Novotný), který je velmi zbožný a asketický rytíř, avšak jeho víra nemá daleko k fanatismu. A proto když Ondřej prchne z řádu, Armin ho začne ve jménu hesla „křížákem jednou, křížákem provždy“ pronásledovat. Nalezne ho na rodném statku, kde Ondřej již našel štěstí a klid v náručí své mezitím ovdovělé macechy. Ondřejův rozum tedy musí řešit dilema mezi dvěma póly – Arminem, coby představitelem duchovního života a Lenorou, která je ztotožněním pozemských radostí. Působivě tragický konec je vrcholem celého představení, kdy herec Jan Zadražil perfektně a maximálně přesvědčivě vystihl psychické pochody uvnitř Ondřejovy nevyrovnané mysli.

Divadelní scéna byla jednoduše, až stroze vyřešena. Nápadité však bylo rozmístění – hlediště se nachází na místě jeviště a celá plocha hlediště bez řad sedadel je k dispozici hercům. Kvůli tomu se do sálu vejde jen pár desítek diváků, čímž vzniká příjemná, komorní atmosféra. Méně někdy znamená více – divák aspoň není rušen prostředím a může se lépe soustředit na výkony herců, mezi kterými bezesporu exceluje Jan Zadražil v hlavní roli.

CHRISTIAN ARTIFACTS IN CZECH CULTURE Barb Iverson

Many Czechs have told me that it is part of Czech culture to be atheist. So I have been surprised to find remnants of a Judeo-Christian past in Czech culture and language-things most Czechs aren't aware of:

I love seeing lamb cakes, *beránek*, sold everywhere here before Easter because my mom always bakes lamb cake at Easter. When I asked Czech friends why they ate *beránek*, they couldn't tell me. I started telling the story of Christ as the Passover Lamb in my classes and the Czech students were shocked that an American was explaining *beránek* to them.

Naming the youngest member of a group *benjaminek*, which comes from the name of Jacob's youngest son, Benjamin, happens in Czech but we don't do it in English.

Slovníček
remnant

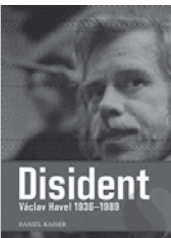
to be aware of

to turn + věk

nativity scenes

DISIDENT HAVEL

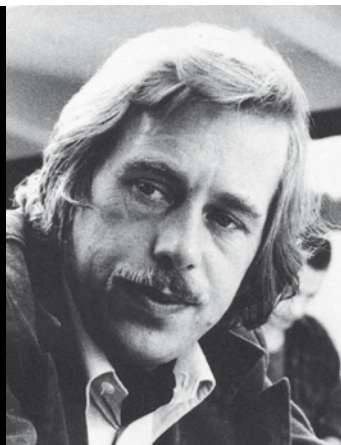
Ester Hubená

Na sklonku minulého roku vydalo nakladatelství Paseka knihu Daniela Kaisera s názvem *Disident Václav Havel (1936-1989)*. Autor působí jako novinář v Lidových novinách a tuto knihu koncipoval jako politický životopis. S odstupem a kritickým nadhledem zde popisuje události a činy Havla v disentu.

Kaiser v úvodu zmiňuje jako impuls pro psaní životopisu také to, že ostatní dokumenty o Havlovi (film *Občan Havel*, knihy Karla Hvizďaly *Dálkový výslech* a *Prosím stručně*) vznikají vždy v jeho osobní režii. Proto se chce podívat na Havla více „zvenčí“, pohledem dnešního člověka, který komunismus třeba ani nezažil. A zároveň pohledem, který hodnotí jeho jednání a (bohužel) se neptá po příčinách a pohnutkách. V tom je největší potíž této knihy – soustředí se na činy a (záměrně) opomíjí Havlovy politické myšlenky. Tímto ho ale autor posouvá do primárně politické role, kterou si Havel (v té době nejen disident, ale stejně tak dramatik a intelektuál) dle svých slov až do roku 1989 neuměl ani představit. V pohledu Kaisera tak Havel ztrácí celou jednu rovinu své osobnosti, jak píše Pavel Kosatík: „Činnost, v níž člověk sám sebe může přesáhnout (jakou je v Havlově případě psaní), zmizí a zbude jen tahání za nitky, taktika a strategie pozemského zápasu. Ale proč vlastně, má-li se mluvit o politikovi, musí být předem vyloučeno komplikovanější téma ‚člověk‘?“

Přesto stojí kniha o Havlově disidentství za přečtením. Nejen proto, že bez obalu, čtivě a bez zbytečné rétoriky popisuje jeho život za komunismu, ale že tím zároveň přibližuje významné události té doby mladšímu čtenáři.

Disident
Václav Havel
(1936-1989),
Daniel Kaiser,
Paseka,
2009

an American's view

zbytek

být si vědom
(něčeho)

přehoupnout
se do dalšího
roku života

betlémy
(konkrétní
ztvárnění)

When I turned 33 I was very surprised that nearly every Czech I told my age said, "Oh, you're Christ years." I had never heard anything like this before — we don't say it in English. When I asked them why they said that, some were confused and said, "Didn't he die or something when he was 33?"

Instead of Santa Claus, Ježíšek brings gifts at Christmas. So there are nativity scenes in every square to celebrate. I've heard foreigners comment on what a Christian nation Czech must be, because Jesus is everywhere during the Christmas season. Scenes of Jesus' birth are usually only displayed privately in the U.S.

It may be frustrating as a believer to hear people say such things without knowing what they mean, but, as an outsider, it's a treasure and reminder that God is still present in this culture. I think it's an opening to talk about things Czechs think they have no connection to. ■

Haiti

Haiti zasáhlo zemětřesení o síle sedmi stupňů Richterovy stupnice. Zahynulo přes 100 000 lidí, o domov (ale i o přístup k pitné vodě či elektrině) přišly až tři miliony obyvatel. Pomáhá, kdo může.

Disidentem v Číně a zároveň na e-mailu?

Mnozí si nedělali iluze ani dřív, ale nedávný hackerský útok vyšetřuje i velký Google. Jde o e-maily a další data lidskoprávních aktivistů a nejspíš také o to, že Google hodlá v Číně zrušit cenzurování výsledků svého vyhledávače. (Nedozvíte se nic např. o Tibetu či o opozici.)

Máme otevřeno

18. ledna proběhla v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů noc otevřených kostelů, synagog a sborů. Program připravily farnosti a sbory z Církve československé husitské, Evangelické církve metodistické, Českobratrské církve evangelické, katolická komunita Chemin Neuf, Pravoslavná církev a Starokatolická církev.

Jeden svět

10.–18. března se bude v Praze konat festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Poté zaplaví kina ve zbytku Čech a Moravy. Jeden svět ostatně můžete pozvat i na svoji školu, stejně tak můžete vyslat učitele na seminář, jak dokumentární filmy co nejlépe využít ve výuce, nebo máte možnost založit Filmový klub JS.

Burku, nebo pokutu?

Ve Francii žije nejvíce muslimů v Evropě (5–6 milionů) a logicky se i tamní legislativa touto náboženskou menšinou zabývá víc než jinde. Návrh zákona, který zakazuje nosit na veřejnosti pokrývku hlavy znemožňující vidět obličej, navazuje na zákaz nosit do škol a dalších státních institucí šátek (hidžáb). Ten platí od roku 2004 a je mu potřeba rozumět v rámci francouzské tradice důsledného oddělování náboženství a státu (jsou tam nemyslitelné např. vánoční koncerty ve školách). Jenže další stupeň zákazu by možná byl spíš kontraproduktivní. Muslimové by se jen cítili čím dál tím ohroženější a podle odhadů francouzských tajných služeb přítom burku (nebo přesněji nikáb) v zemi nosí jen 1900 žen.

Proti fundamentalismu

Jestli se chcete o vztahu křesťanů a muslimů a úskalích (oboustranného) fundamentalismu dozvědět víc, můžete na stránkách evropské ekumenické organizace pro mládež EYCE kliknout na symbol kampaně proti fundamentalismu – Campaign against fundamentalism – a stáhnout si v kolonce „Files“ několik loňských čísel křesťansko-muslimského časopisu. Vytváří ho dvacátníci z celé Evropy a brzy vyjde i první letošní číslo. E-mailem si ho můžete zajistit právě na www.eyce.org. A co takhle zúčastnit se 18. dubna semináře o demokracii v Estonsku? Můžu jen doporučit (zn.: náklady budou pokryty, seznámení s příslušníky všech větších náboženských komunit Evropy téměř jisté).

PS: Osobní postřehy o muslimech publikuje na pravnik.bloguje.cz Daniel Bartoň, toho času ve Francii. Čtivé a zajímavé.

PORADA MLÁDEŽE

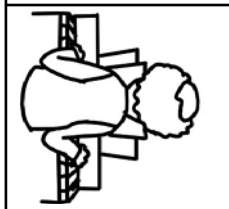
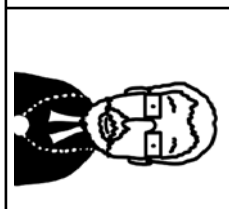
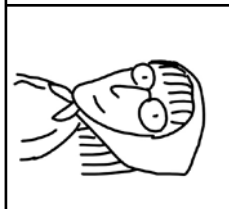
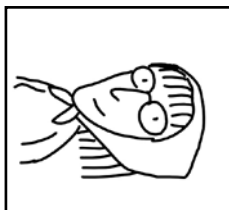
Kdysi ji kdosi nazval „PRDEL“ - porada delegátů, správně se ale nazývá porada zástupců mládeže ze seniorátů. To už žádné spisovné ani lidové slovo dohromady nedává.

Na žebříčku akcí, které pořádá oddělení mládeže, se s cca 90 přítomnými umísťuje na 2.místě, co se týče účasti. Nejspíš proto, že jde o jedinečnou událost. Kde jinde se dozvědět, co za celý rok udělal, co plánuje celocírkevní odbor mládeže, oddělení mládeže, mládeže všude po republice? Jednou za dva roky navíc porada volí nový Celocírkevní odbor mládež (COM) a zástupce na synod. Ti pak můžou na synodu radit i přednášet návrhy. Abychom se něco naučili a něco zažili, bývá doprovodný program. Letos to byla filmová dílna, koncert a procházka po Čáslavi.

A kdo může přijet? Každý seniorát vyšle **předsedu SOMu** a jistý počet **zástupců** (1 na 4 sbory seniorátu). Ti se zpravidla volí na seniorátní poradě mládeže. Ale přijít se podívat může kdokoli, jako **host**. Jen nesmí volit. Pokud se chceš na poradu dostat jako host, obrať se na svůj SOM o zaslání informací.

Porada probíhá pouze jednou ročně. Před ní máme ještě poradu předsedů, pracovníků s mládeží a COMu. Tam se probírá koncepce práce na další období a potřeby, bolesti a radosti v práci SOMů.

Porada zástupců je vlastně i výraz toho, že ačkoliv jsme z různých koutů a různých, jsme jedna církev a záleží nám na tom, jak budeme společně fungovat.

Informatorium evangelicorum

19.–21. února pořádá Ústecká mládež **zimní výlet do Chomutovského okolí** se startem z místní fary. Směr cesty bude určen běžeckou stopou, proto si nezapomeňte běžky, případně dobré boty a hlavně rukavice na nečekané koulouvanice. Aktuální informace naleznete na adrese ustecka-mladez.evangelnet.cz.

Mládež podebradského seniorátu zve každého, **kdo rád zpívá, ale i zpěv poslouchá, 13.–14. března do Kolína**. Můžete se těšit na Ladislava Moravetze a i jiný program. Začínáme v 17:00 v Husově domě. Bližší informace najdeš na www.podebradska-mladez.evangelnet.cz

19.–21.3. Tis: Konfíci (aneb setkání konfirmandů, mladších mládežníků a starších dětí). Akce plná her, zábavy a zpěvu! Přijed si užít víkend, více informací je na webu <http://kralovehradecka-mladez.evangelnet.cz/> nebo na emailu [mladezhk@seznam.cz!](mailto:mladezhk@seznam.cz)

Z PORADY ZÁSTUPCŮ MLÁDEŽE:

23. 1. 2010 byl na poradě zástupců mládeže ze seniorátů zvolen nový Celocírkevní odbor mládeže v tomto složení:
Milan Balahura (ústecký seniorát), Štěpán Groll (moravskoslezský), Alžběta Hanychová (poličský), Jakub Martinů (pražský) a Miriam Richterová (chrudimský) za mládež; náhradníky jsou Jiří Vlček (východomoravský) a Jan Matějka (jihočeský).
Za faráře pak Dan Freitinger (jihočeský), Hana Chroustová (moravskoslezský), Jarda Pechar (pražský) a David Šorm (horácký); náhradníci jsou Leonardo Teca a Dan Matějka (oba horácký).

Zimní akce pro mládež 2010 Nabídka akcí (nejen) pro mládež

Pořádá oddělení mládeže ÚCK ve spolupráci s o.s. SEM v ČR

Nezbožná zbožnost biblických postav

Kurz pro ml. nad 24 let Hana Chroustová, farářka v Šumperku
Křížlice; 12.-19.2.2010 Daniel Matějka ml., farář v Moravci
Cena kurzu: student Kč 1 400,-, pracující Kč 1 700,-

Exodus - reality show našeho života + Dřevohrátky

Kurz pro starší mládež Marie Medková, farářka mládeže
Martin Litomiský, jáhen ve Veselí u Dal.
Zbytov u Jimramova; 19.-26.2.2010
Cena kurzu: student Kč 1 400,-, pracující Kč 1 700,-

Starozákonní apokryfy+ První pomoc

Kurz pro mladší mládež Marie Medková, farářka mládeže
Markéta Pecharová, zdravotnice
Křížlice; 26.2.-5.3.2010 Marek Lukášek, farář v České Lípě
Cena kurzu: student Kč 1 400,-

Exercicie

Kostelní Vydří; 21.-28.3.2010 Ivana Noble, farářka ČČSH
Jan Černý, pomvěd ETF
Cena kurzu: student Kč 2 100,-, pracující Kč 2 400,-

Více informací a přihlašování naleznete na <http://mladez.evangnet.cz/>
POKUD BUDOU ZAPLACENY DO 2 TÝDNŮ PŘED ZAČÁTKEM AKCE JE
CENA O KČ 100,- NIŽŠÍ.

Poskytujeme sourozenecké slevy v rámci jednoho kurzu (druhý a další sourozenec zaplatí o 20% méně z původní ceny).

Vzhledem k technickým problémům s databází v ÚCK Vám číslo jedna došlo se zpožděním. Omlouváme se.

BRATRSTVO

roč. 51/2010
číslo 2

Bratrstvo, evangelický časopis pro mládež.

Vydává Synodní rada Českobratrské církve evangelické.

Grafická úprava: O. Fikejs, sazba a technická redakce: Jitka Čechová

Adresa redakce a administrace: Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,

e-mail: bratrstvo@evangnet.cz, tel: 224999273

Stránky na internetu: <http://bratrstvo.evangnet.cz>

Celoroční předplatné 200,- Kč, jednotlivé číslo 20,- Kč. Vychází 10x ročně.

Tiskne Sprint servis, Praha 6. Přidělené registrační číslo MK ČR 5092.

ISSN - 1213-9351